

Сураи Наср

110-уми сураи Қуръон буда, дар Мадинаи мунаввара нозил шуда,
аз 3 оят иборат аст.

Дар ин сураи муаззам фатҳи Макка ва азиз гардидани мусулмонон ва бо ҳамин фатҳ паҳн шудани нури Ислому дар диёри Араб, бурида шудани дарахту шохаҳои ширк, дохил шудани мардум гурӯҳ-гурӯҳ ба дини мубини Ислому ва баланд шудани парчами Ислому шарманда гаштани кофирону мушрикони баён гардидааст.

Хабари фатҳи Макка пеш аз вуқӯъаш байни мардум сароида мешуд. Ин аз зоҳиртарин далелҳои ба рост ва ҳақ будани нубуввати Пайғамбар (алайҳи афзалуссалоту васалом). Ин сура инчунин якчанд амалҳои ва нишонаҳои фатҳи Маккаро хабар медиҳад. Ин буд назари кӯтоҳе ба мундариҷаи сураи "Наср",

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Бисмиллаҳи-р-Раҳмани-р-Раҳим

*Оғоз мекунам ба номи Худованде ки беандоза меҳрубону
бениҳоят бораҳм аст.*

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

Изъ ҷаъ насуллоҳи ва-л-фатҳ. 1.

1. Ҳар вақто ки нусрати Парвардигор ва фатҳу фирӯзӣ биёяд -

Ин рӯзи босаодатро, яъне фатҳи Маккаро аксарияти қабилаҳои арабнишин мунтазир буданд. Чун Худованди меҳрубон ин пирӯзиро насиби мусулмонон гардонид ва Маккаи мукаррамаро мусулмонон бо роҳбарии сарвари коинот, ҳазрати Муҳаммади Мустафо (с), фатҳ намуданд...

وَرَأَيْتِ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

Ва раайта-н наса ядхулуна фи диниллаҳи афваҷа. 2.

2. ва бубинӣ мардумро, ки дар дини Худо гурӯҳ-гурӯҳ дароянд,

Вақто ки Расулуллоҳ (с) бар душманҳои худ - қурайшиҳо зафар ёфтанд, мардуми араб ва ғайри араб ба дини мубини Ислом гурӯҳ-гурӯҳ бе ҳарбу зарб дохил шуданд.

Ибни Касир гуфтааст, ки қабिलाҳои атрофи қазираи Араб фатҳи Маккаро интизор буданд. Онҳо мегуфтанд: "Агар Муҳаммад (с) Маккаро фатҳ кунад, Пайғамбари ӯ ҳақ аст, агар шикаст хӯрад, ӯро бовар намекунем". Чун диданд, ки Расулуллоҳ (с) Маккаро фатҳ кард, байни худ гуфтанд: "Эй мардум! Худованд аҳли ҳарамро аз ҳамлаи "Асҳоби фил" наҷот дод, онҳо ба ҳарам даромада натавонистанд. Имрӯз дидед, ки Худованд Муҳаммад (с)-ро зафар дод. Маккаро дохил шуду фатҳ намуд. Ҳақ будани расулии ӯ яқин шуд, дигар чиро интизоред? Биед, ҳама ба якҷоягӣ дар дини ӯ мебароем" Онҳо гурӯҳ-гурӯҳ, ҳатто қабиле ҳама якҷоя, ба дини мубини Ислом мебароманд, ҳол он ки пеш аз фатҳи Макка як-як ё ду-ду Ислом меоварданд. Чун Расулуллоҳ (с) Маккаро фатҳ намуд ва тантанаи Ислом тамоми қазираи Арабро фаро гирифт, яке аз мақсадҳои биёсати (фиристода шудани) Набии карим (с) ба дараҷаи камолот расид.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٢٠﴾

Фа саббих би ҳамди Раббика вастағфирҳ. Иннаҳу кона тавваба. 3.

3. нас, Парвардигори худро ҳамроҳии ҳамд ба покӣ ёд кун ва аз ӯ омӯзиши хоҳ, албатта, ӯ бисёр тавбапазир аст.

Аллоҳ таборак ва таъоло зимни мазмуни ин оят ба Расулуллоҳ (с) фармудааст, ки эй Пайғамбари Мо, барои шукронаи неъматҳое, ки аз ҷониби Мо ба ту арзонӣ фармуда шуд, Парвардигоратро ба покӣ ёд кун ва тасбеҳ (субҳоналлоҳ) гӯй. Ҳангоми тасбеҳ гуфтан ба Парвардигорат ҳамд (Алҳамдулиллоҳ) низ гӯй. Инчунин барои худ ва умматони худ омӯзиш бихоҳ, ки албатта, Аллоҳтаъоло барои бандагони муъмин тавбаро бисёр хуб қабулкунанда ва барои онҳо раҳматкунандаи бузург аст. Расулуллоҳ (с) баъди нузули ин сура. "Субҳоналлоҳи ва биҳамдиҳи астағфируллоҳа ва атубу илайҳ"-ро бисёр мегуфтанд. Баъди нузули ин сура Он ҳазрат (с) донистанд, ки вазифаи дунявиашон ба охир расидааст, акнун сафари охират дар пеш аст. Фатҳи Макка дар моҳи муборакаи Рамазон дар соли 8-уми ҳиҷрӣ ва вафоти он зоти бобаракот, он Ҳабиби Раҳмон ва шафоатҳои умматон дар моҳи Рабиул-аввали соли 10-уми ҳиҷрӣ ба вуқӯъ пайваست.

**Буд то зинда он Ҳабиби Вадуд,
Дар ғами осӣни уммат буд.
Вақти рафтан Расули озода,
Умматӣ-ӯмматӣ гуфта ҷон дода.
Рӯзи баъс чун шавад оғоз,
Умматӣ гуфта-гуфта хезад боз.**

Вой бар ҳоли касе, ки худро уммати он ҳазрат (с) ҳисобад
пайрави ӯ (с) набошад.

Албатта, бамаврид аст, ки инсон ҳангоми расидан ба файзу
футӯҳоти Аллоҳтаъоло бояд "Субҳоналлоҳ" гӯяд, ҳангоми соҳиби
неъматҳои ӯ таъоло гаштан "Алҳамдулиллоҳ" гӯяд ва барои рафъи
кӯтоҳии худ бояд "Астағфируллоҳ" гӯяд.

Имом Аҳмад аз Оиша модарамон (р) ривоят мекунад, ки
Расулulloҳ (с) (Субҳоналлоҳи ва биҳамдиҳи астағфируллоҳ ва
атубу илайҳи)-ро вақтҳои охир баъди фатҳи Макка бисёр
мегуфтанд.

**Нома расид аз он ҷаҳон, баҳри муроҷиат барам,
Азми рӯҷӯ мекунам, раҳте ба Арш мебарам.**

Ин аст каффорати маҷлис ва андарзу охири ин сураи
«Кофирун». Ва лиллоҳил ҳамд.

111-уми сураи Қуръон буда дар Маккаи мукаррама нозил шуда,
аз 5 оят иборат аст.

Сураи "Масад"-ро "ал-Лаҳаб" ё "Таббат" низ меноманд. Ин
сура ҳалоки Абулаҳабро пешгӯӣ намуда, аз душмани ӯ бо Худо ва
Расули Худо (с) сухан мекунад. Ӯ яке аз саҳттарин душманони
Расулulloҳ (с) буда, тамоми фаъолиятро бар зидди даъвати он
кас (с) равона сохта буд. Абӯлаҳаб садди роҳи мардум мешуд,
намегузошт, ки мардум ба Худо ва пайғамбари ӯ (с) имон оранд,
ҳол он, ки ӯ амаки Расулalloҳ (с) буд. Ояте аз ин сураи муборак
он бадбахтро бинобар амалҳои баде, ки дар ҳақиқи Расулulloҳ (с)
раво дида буд, таҳдид намуда, дохил шудани ӯро дар охираат дар
оташи алангадори Ҷаҳаннам аниқу тасдиқ кардааст.

Инчунин ҳолати даҳшатвору нангини завҷаи Абӯлаҳаб дар
оташи Ҷаҳаннам тасвир гардидааст.

Сабаби нузули ин сураи муборакро Ибни Аббос (р) чунин
ривоят мекунанд: "Вақте ки ояти *"Ва анзир аширатакал ақрабин"*